

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Zadeva: Zapisnik 4. seje Sveta za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije

Datum sestanka: **26. 6. 2024**

Trajanje sestanka: **Od 10:00 do 12h30**

Prisotni člani oz. namestniki: Borut Florjančič, Tatjana Zagorc, Irena Ule, Karmen Pažek, Marijan Pogačnik, Danilo Meolic, Roman Žveglič, Andrej Simončič, Doris Letina, Jaka Šilak, Matjaž Glavan (nadomestil Marino Pintar), Karmen Pažek, Anton Medved.

Predstavniki MKGP in ostali: Mateja Čalušič, Tomaž Primožič, Tanja Gorišek, Mihael Alič, Martina Šilc-Žužek, Gorazd Gruntar, Marjan Dremelj, Martin Gosenca, Nika Gregorič, Barbara Vintar.

Dnevni red:

- 1. točka:** Pregled in potrditev dnevnega reda seje,
- 2. točka:** Potrditev zapisnika in pregled sklepov pretekle seje,
- 3. točka:** Zemljiška politika za državna zemljišča - upravljanje zakupov kmetijskih zemljišč v lasti RS (nadaljevanje razprave),
- 4. točka:** Dolgoročna strategija kmetijstva in živilstva in novo strateško obdobje,
- 5. točka:** Razno:
 - 5.1** Pozeba v sadjarstvu 2023 - problematika napačnih vnosov ocen poškodovanosti,
 - 5.2** Strategija razvoja kmetijstva – kako vlada gleda na prodajo lastniških deležev lastnikov tujcem.

Ad.1 Pregled in potrditev dnevnega reda seje

Sklep 1: Svet je sklepčen, odsotna sta dva člana Sveta. Prisotni soglasno potrdijo dnevni red seje.

Ad.2 Potrditev zapisnika in pregled sklepov pretekle seje

Člani Sveta so zapisnik prejšnje seje prejeli 6. 6. 2024. Pripomb na zapisnik ni bilo. Marijan Pogačnik je k zapisniku poslal dodatna pojasnila/številke o potrebah po zemljiščih s strani kmetijskih šol. Člani Sveta so zapisnik z dne 29. 5. 2024 soglasno potrdili.

Sklep 2: Člani soglasno potrdijo zapisnik seje Sveta z dne 29. 5. 2024.

Ad.3 Zemljiška politika za državna zemljišča - upravljanje zakupov kmetijskih zemljišč v lasti RS (nadaljevanje razprave)

Ministrica Čalušić prisotne pozdravi in člane Sveta povabi, da podajo svoje mnenje, pomisleke in predloge. Za naslednjo sejo Sveta predlaga predstavitev CRP o upravljanju državnih kmetijskih zemljišč in predstavitev strategije upravljanja s kmetijskimi zemljišči s strani Sklada kmetijskih in gozdnih zemljišč. Želi si široko in intenzivno razpravo z dolgoročno premišljenimi rešitvami.

Tomaž Primožič (MKGP) predstavi izhodišča za razpravo o zakupu državnih kmetijskih zemljišč. Pojasni, da je RS z vstopom vstopila tudi na skupni trg EU, s tem pa je prevzela tudi pravila o prostem pretoku blaga, kapitala, delovne sile in storitev. Omejevanje teh pravic ni skladno z vidika prava EU. Povzame bistvene ugotovitve ciljnega raziskovalnega projekta (CRP) na temo upravljanja državnih zemljišč v RS.

Ministrica Čalušić poudari, da je cilj RS pri državnih zemljiščih v zakupu, da se na teh površinah zagotovi čim več lokalne hrane za javne zavode. Predlaga, da člani Sveta predlagajo pristop za pripravo izhodišč za spremembo zemljiške zakonodaje.

Razprava:

V razpravi so člani Sveta izpostavili različne poglede in sledeča razmišljanja, in sicer da:

- bo konsenz glede sprememb zakonodaje težko doseči,
- je treba zagotoviti boljši dostop do državnih zemljišč družinskim kmetijam, še posebej pa mladim kmetom, katerih število v zadnjih letih upada,
- je treba razmišljati o pomenu družinskih kmetij za prehransko samooskrbo in vitalnost podeželja,
- so tudi kmetijska in živilska podjetja ter zaposleni v teh podjetjih pomembni za vitalnost podeželja,
- je na podeželje treba gledati širše, za vitalnost podeželja je pomembna tudi funkcionalna infrastruktura ter da ni ustrezno enačiti upada števila mladih kmetov z dostopnostjo do KZ in razvojem podeželja,
- je potreben širši pogled na strukturiranje generacijskega prehoda v kmetijstvu v RS, upoštevati je treba tudi socialno in finančno varnost za starejše kmete, potrebni so podatki glede tega,
- je treba zagotoviti zakup pod pogojem pridelave določenih (deficitarnih) kmetijskih proizvodov,
- obstajajo razhajanja med ceno kmetijskih zemljišč na trgu, ki je med višjimi v EU in višino zakupnine, ki je med nižjimi v EU,
- je posledično smiselno preučiti:
 - predlog progresivne zakupnine glede na obseg kmetijskih zemljišč v zakupu,
 - predlog glede kapice za zakup kmetijskih zemljišč ter
 - predlog o uvedbi regresivne zakupnine za zemljišča, za katera obstaja manj interesa,
- naj se upravljanje državnih kmetijskih zemljišč obravnava celovito, tudi z vidika vpliva na zaposlene v kmetijstvu in v nadaljnjih členih v kmetijsko-živilskem sektorju,
- je treba upoštevati tudi potrebe kmetijskih šol po kmetijskih zemljiščih za izvajanje izobraževanja, kar pa bi bilo potrebno ločeno obravnavati skupaj z vprašanjem prenove kmetijskega šolstva, kjer se kaže upad zanimanja mladih za vpis,
- je pri zakupu kmetijskih zemljišč kmetijskim šolam potrebno zagotoviti, da so ta zemljišča dejansko dostopna dijakom in študentom,

- kmetijske šole potrebujejo kmetijska zemljišča, a hkrati tudi vpis dijakov, študentov. Oceniti je potrebno organiziranost kmetijskih šol in izvajanje izobraževalnih programov ter predvsem njihovo kakovost,
- so potrebne poglobljene raziskave, tudi glede ekonomike,
- je treba preveriti, kako bo na upravljanje z državnimi kmetijskimi zemljišči vplival sprejem uredbe EU o obnovi narave in deforestaciji,
- dialog s poudarkom samo na družinskem kmetijstvu ne bo pripomogel h konkurenčnosti sektorjev in preživetju celotne agroživilske verige,
- je na kmetijski sektor treba gledati celostno in ne parcialno,
- se je treba prenove zemljiške politike lotevati previdno, zasledovati je potrebno interese države,
- predlagani pristop (predstavitev CRP in razprava o pristopu glede spremembe zakonodaje) do reforme zemljiške politike ni dovolj. Predlagana je bila analiza zaposlenih na hektar po sektorjih, analiza razlogov za neuspešno oddajo določenega dela državnih zemljišč, pregled prednostnega vrstnega reda zakupa,
- je pomembno bolj konstruktivno oz. enotno sodelovanje z MNVP,
- je naloga države, da ta zemljišča uporablja v javnem interesu in ne zasebnem,
- je zelo pomembna zaščita / varstvo kmetijskih zemljišč.

Sklep 3: Svet sprejme sklep, da se v postopku priprave sprememb zemljiške zakonodaje Svetu predstavi CRP o upravljanju s kmetijskimi zemljišči, da naj Sklad kmetijskih in gozdnih zemljišč predstavi vizijo in strategijo upravljanja s državnimi kmetijskimi zemljišči ter da naj člani Sveta pripravijo in predstavijo svoja stališča ter ključna izhodišča glede upravljanja z državnimi zemljišči in jih posredujejo na MGKP.

Proti sklepu glasujeta Zagorc in Šilak, vzdrži se Glavan.

Ad.4 Dolgoročna strategija kmetijstva in živilstva in novo strateško obdobje

Predsedujoči Svetu opozori na to, da je treba na podlagi številk določiti cilje po posameznih kmetijskih sektorjih.

Razprava:

- člani Sveta podprejo idejo predsedujočega, kmetijski sektor si mora določiti cilje in kam umeščati proizvodnjo. Tudi denar je treba usmerjati v smer, v katero želimo razviti kmetijski sektor. Določiti je treba dva ali tri cilje na kmetijski sektor,
- predlagano je bilo iskanje kompromisov pri EK v sodelovanju z enako mislečimi DČ,
- strategijo nujno potrebujemo in jo lahko naknadno uparimo z EU strategijami. Relevantno je tudi pregledati izvedbo zakonodaje (varstvo narave, tal ipd.). Predlagano, da MGKP na naslednji seji Sveta predstavi izvedbo nedavno sprejete zakonodaje (Uredba EU o obnovi narave...),
- določene analize panog so že narejene, predlagano, da se Svet večkrat sestaja, prav tako podan predlog za več razprave glede stališč, ki jih RS predstavlja v Bruslju,
- poudarjen zeleni prehod, zahteve na prvem stebri bodo neprimerljivo višje v prihodnje. Omenjen pomen konkurenčnosti, ukrepi bi morali biti bolj ciljno usmerjeni,
- izpostavljena dilema, ali obravnavati zgolj kmetijski sektor ali celoten kmetijsko-prehranski sistem? Ali naj bodo upoštevani vidiki prehranske samooskrbe, kmetijsko-prehranskega sistema od proizvodnje do trgovine, potrošnikov, zavržki hrane, upravljanje s tveganji, podnebne spremembe ipd. Ali bo stvar strategije samo SKP ali tudi vse ostale podpore, npr. javne službe, rejski programi. Umetno ločujemo zadeve, ki so med seboj krepko povezane. Temelj vsega pa so kmetijska zemljišča. Razmisliti je treba tudi o rajonizaciji in izkoriščanju njiv.

- analize bi morale temeljiti na podatkih MGKP, ki je nosilec raznih evidenc, kjer bi morali biti shranjeni in obdelani podatki,
- obravnava lahko poteka po panogah, vendar se naj na koncu to zaokroži in pregleda celostno.

Sklep 4: Svet bo v jesenskem času opravil pregled zelenjadarskega ali sadjarskega sektorja.

Ad.5 Razno

Ad.5.1 Pozeba v sadjarstvu 2023 - problematika napačnih vnosov ocen poškodovanosti

Letina predstavi problematiko napačnih vnosov ocen poškodovanosti po lanski pozebi.

Razprava:

- Ministrica Čalušić je seznanjena s problematiko, vendar retroaktivno reševanje ni več mogoče.
- Šilc-Žužek podrobno pojasni dosedanje reševanje problematike (s sestanki s sadjarji) in pove, da je za ocenjevanje škode pristojna Uprava RS za zaščito in reševanje. Vlada RS je končno oceno škode tudi že potrdila. Za v prihodnje je treba razmisliti o nadgradnji sistema, vendar še ni končnih zaključkov.

Kot prvi korak, ministrica Čalušić predlaga, da strokovne službe pridobijo podatke, da se lahko identificira oškodovance.

Ad.5.2 Strategija razvoja kmetijstva – kako vlada gleda na prodajo lastniških deležev lastnikov tujcem

Ta vsebinska točka je bila obravnava v okviru točke glede zakupa državnih zemljišč.

Ad.5.3

Glede pomoči sektorju pšenice ministrica Čalušić pove, da postopki potekajo in da so bila zagotovljena proračunska sredstva za ta namen.

Zapisala:
Barbara Vintar

Borut Florjančič
predsedujoči

